

ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Η ΣΥΝΑΓΗ ΤΩΝ ΑΘΩΩΝ

ΝΟΥΒΕΛΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η σφαγή των αθώων**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Στέφανος Παπαδημητρίου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Μαράντη

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γκουίντο Ρένι, *Η Σφαγή των Αθώων*, 1611, λάδι σε καμβά,

Εθνική Πινακοθήκη της Μηολόνια

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Βάσω Βύρρα

© Στέφανος Παπαδημητρίου, 2025

© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Heritage Image Partnership Ltd/Alamy Stock Photo
(πίνακας): Giovan Battista D'Achille/Trevillion Images (πρόσωπο): Cafe Racer/Shutterstock

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2025

ISBN 978-618-01-6007-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Since 1979

Head Office:

121, Tatoiu Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800

e-mail: info@psychogios.gr
psychogios.gr

ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Η ΣΦΑΓΗ ΤΩΝ ΑΘΩΩΝ

Μια Σχολική Εκδρομή

Η όχη και τόσο ευρύχωρη αίθουσα του ξενοδοχείου είναι γεμάτη μύγες.

Έξω από τα ανοιχτά παράθυρα απλώνονται σαν τοπιογραφία οι πρόποδες του Πηλίου. Από το δάσος του βουνού των Κενταύρων ο ανοιξιάτικος πρωινός αέρας οδηγεί κάθε έντομο που νιώθει αρκετά πεινασμένο, ή απλώς απερίσκεπτο, μέσα στον ακατάστατο χώρο, όπου οι θαμώνες παίρνουν συνήθως το πρωινό τους. Στον πάγκο είναι παραταγμένα διάφορα φαγώσιμα: κρουασάν βουτύρου, ελαφρώς καμένες φέτες ψωμιού, μια κανάτα γάλα, μια θολή καφετιέρα, σκονισμένα δημητριακά, μερικές ιδρωμένες φέτες αλλαντικών και ένα ψηφιδωτό φτιαγμένο από μικρές συσκευασίες μαρμελάδων. Σε κάποια απ' τα παράθυρα οι φουσκωμένες κουρτίνες εγκυμονούν μια τεμπέλικη δροσιά, λες και στο πάτωμα, ακριβώς από κάτω, δε συμβαίνει απολύτως τίποτα το ασυνήθιστο.

Και όμως, εκεί χαμηλά, απλωμένα πάνω σε ένα ταλαιπωρημένο δάπεδο, βρίσκονται σπασμένα πιάτα και φλιτζάνια καφέ, δαγκωμένα γεύματα, μεγάλες κηλίδες από χυμό

πορτοκάλι και κάποια ενοχλητικά καφέ σημάδια. Οι μύγες πετούν παντού και επισκέπτονται καθένα από αυτά τα μοναδικά ευρήματα, αλλά κανένα χέρι δεν τις διώχνει. Τίποτα δεν μπορεί να σταματήσει τον βακχικό ιεροτελεστικό χορό τους.

Για τον απλό λόγο πως κανένα χέρι δεν έχει αρκετή ζωή ώστε να μπορεί να κουνηθεί.

Δεκάδες σώματα, σε ακανόνιστες θέσεις (που ωστόσο θα 'λεγες πως συμμετέχουν σε μια χαοτική αρμονία) βρίσκονται στο πάτωμα εντελώς ακίνητα, περιστοιχισμένα από μια ταπεσαρία που προσπαθεί πεισματικά να μοιάσει με ανθισμένο κήπο. Τα πρόσωπά τους δε φαίνονται καθαρά, χαμένα όπως είναι μέσα σ' αυτόν τον *dance macabre*. Η ξαφνική λάμψη ενός φλας φωτογραφικής μηχανής θα αναδείξει με ακριβή τρόπο το τρομακτικό τοπίο.

Αυτό που το φωτογραφικό φως καταγράφει στο πάτωμα είναι κυρίως εφηβικά σώματα, εντελώς και αδιαμφισβήτητα νεκρά.

«Είναι μαθητές ενός γυμνασίου σε σχολική εκδρομή», ακούγεται να λέει μια φωνή κάπου από το βάθος.

Στη σκηνή κάνουν την εμφάνισή τους οι αστυνομικοί που σχεδόν σπρώχνονται για να δουν τι συμβαίνει, κάποιοι ντυμένοι με τις στολές τους και κάποιοι με τα πολιτικά τους ρούχα. Όλοι τους, όμως, έχουν περιέργεια να κοιτάξουν μέσα στο δωμάτιο. Δεν έχουν δει ποτέ ξανά κάτι τέτοιο. Μένουν για ώρα εντελώς ακίνητοι· κάποιοι κάνουν τον σταυρό τους, με τα τρία δάχτυλά τους σφιγμένα, περιμένοντας να συμβεί

κάτι. Μετά, με τα ίδια δάχτυλα κλείνουν τις μύτες τους, καθώς η μυρωδιά των νεκρών και των κοπράνων τους είναι ανυπόφορη. Ωστόσο, είναι αυτή η ηρεμία των σωμάτων που τους συγκλονίζει περισσότερο, και, μην μπορώντας να αντιδράσουν μπροστά σε αυτό που αργότερα θα χαρακτηριζόταν «ένα από τα μεγάλα εγκλήματα της δεκαετίας», αφήνουν τα στόματά τους να ανοίξουν διάπλατα. Αρχίζουν να εξετάζουν τους νεκρούς μόνο όταν η μυρωδιά του δωματίου καταπτάει ανυπόφορη. Όταν πια φτάνουν τα ασθενοφόρα, έχουν κάνει την καταμέτρηση.

Τριάντα τρεις νεκροί.

Αρχικά, κατηγορούν τον ιδιοκτήτη του ξενοδοχείου για μαζική τροφική δηλητηρίαση. Οι μαθητές ήταν οι μόνοι επισκέπτες εκείνη την περίοδο και οι μόνοι που έφαγαν από το πρωινό. Το αστυνομικό μυστήριο ξεκινά με ανακρίσεις του προσωπικού και του ιδιοκτήτη, τον οποίο τα όργανα της τάξης κοιτούν συνέχεια με ύφος δεδομένο, με ένα ύφος δηλαδή που φωνάζει *έλα, ομολόγησε επιτέλους*.

«Κανείς από το προσωπικό δεν έπαθε τίποτα», τους λέει ο ιδιοκτήτης του ξενοδοχείου, «και φάγαμε όλοι νωρίτερα ακριβώς από το ίδιο πρωινό. Δεν πάθαμε τίποτα», επαναλαμβάνει.

Οι αστυνομικοί που κάνουν την ανάκριση εξακολουθούν να μην τον πιστεύουν. Μάλιστα, ένας από αυτούς, όταν οι υπόλοιποι δε βλέπουν (ή προσποιούνται ότι δε βλέπουν) τον πιάνει από τον λαιμό, πιέζοντάς τον να ομολογήσει. Προτού όμως του φορέσουν χειροπέδες, κάποιος κάνει μια τρομερή ανακάλυψη. Στον πρώτο όροφο του ξενοδοχείου υπάρχει ο μοναδικός μαθητής της εκδρομής που δεν έχει πεθάνει.

Το όνομά του είναι Ερμής.

Περιμένει να τον βρουν στο δωμάτιό του. Έχει τη μικρή βαλίτσα του έτοιμη, με όλα τα πράγματά του μαζεμένα και διπλωμένα, και είναι ξαπλωμένος στο κρεβάτι, κοιτάζοντας το ταβάνι. Όταν μπαίνει η αστυνομία, εκείνος σηκώνεται με νωχελικές κινήσεις.

«Φοβήθηκα πως δε θα ερχόσασταν ποτέ», τους λέει.

Οι αστυνομικοί μένουν για μερικά ατελείωτα δευτερόλεπτα να κοιτούν αμήχανα τον μικρό μαθητή χωρίς να μπορούν να καταλάβουν τι συμβαίνει.

Εκεί μπροστά τους βρίσκεται ο μικρός Ερμής, δεκατεσσάρων ετών, φορώντας blue jeans και μια κοντομάνικη μπλούζα που είναι κουραστικά μοβ και πάνω της έχει γραμμένο με μεγάλα γράμματα *MAUI & SONS* και τυπωμένο έναν ανθρωπόμορφο καρχαρία που κάνει σερφ. Δείχνει εντελώς παράφωνη πάνω του. Στο πρόσωπό του κρεμασμένο ένα τεράστιο χαμόγελο, που είναι σαφές πως έχει μάθει να επιβάλλει στον εαυτό του.

Οι αστυνομικοί είναι έκπληκτοι αλλά και χαρούμενοι που βλέπουν έναν μαθητή ζωντανό. Του προσφέρουν ζεστή σοκολάτα, που εκείνος δέχεται ευχαρίστως. Κουκουλωμένος τώρα με μια από αυτές τις κουβέρτες που δίνουν στους επιζώντες, ο μικρός Ερμής κρατάει την καυτή κούπα και με τα δυο του χέρια, κλείνει τα μάτια του και πίνει μια μεγάλη γουλιά. Μετά τα ανοίγει και, βουτώντας το βλέμμα του στο θολό υγρό, προφέρει: «Εγώ το έκανα».

Ένας αστυνομικός βιάζεται να του απαντήσει.

«Δε φταις εσύ για ό,τι συνέβη», του λέει, «δεν πρέπει να νιώθεις ενοχές».

Ο Ερμής όμως επιμένει. «Δε νιώθω ενοχές. Εγώ το έκανα».

Οι αστυνομικοί, έκπληκτοι, δε θέλουν να ακούσουν αυτό που τους λέει προτιμούν να πιστεύουν πως ο μικρός μαθητής που κάθεται μπροστά τους είναι απλώς τρομαγμένος. «Θα βρίσκεται σε κατάσταση σοκ», λέει ο ένας στον άλλο. Χρειάζεται ο Ερμής να επαναλάβει αρκετές φορές την ίδια πρόταση, φωνάζοντας «εγώ το έκανα», για να αντιληφθούν πως αυτή είναι η αλήθεια.

Και η αλήθεια, όπως αποδεικνύεται, είναι πως αυτός το έχει κάνει. Ο Ερμής είναι αυτός που δηλητηρίασε τους συμμαθητές του και τους καθηγητές του.

Τους αφηγείται τα πάντα με εξαιρετική ηρεμία και ακρίβεια. Τους περιγράφει τον τρόπο που έριξε στο φαγητό το δηλητήριο που είχε φέρει μαζί του. Όμως, όσο αποκαλύπτει τις λεπτομέρειες του τέλειου εγκλήματός του, όσο περισσότερο βάζει σε σειρά τις λέξεις, τόσο ακούγεται στους αστυνομικούς σαν να ομολογεί ένα τσουβάλι ψέματα. Δεν τον πιστεύουν. Πώς μπορούν να πιστέψουν πως αυτό το μικρό αγόρι έχει κάνει κάτι τόσο φρικτό. *Τα παιδιά είναι αθώα*, επιμένουν να σκέφτονται, ακόμη και κατά τη διάρκεια της ομολογίας. Δεν τον ακούνε, απλώς τον βλέπουν να ανοιγοκλείνει το στόμα του. Γιατί εκεί καθισμένος βρίσκεται ο μικρός Ερμής, να παραδέχεται μια πράξη τόσο τρομακτική αλλά και τεράστια, που δεν μπορούν να τη διανοηθούν. Ακόμη και όταν βγάζει από την τσάντα του το μπουκάλι όπου είχε αποθηκεύσει το δηλητήριο δεν μπορούν να το αποδεχτούν. Είναι απαραίτητο για εκείνους να το στείλουν για χημική εξέταση, προκειμένου να το επιβεβαιώσουν.

Στη σκηνή καταφθάνουν οι πρώτοι δημοσιογράφοι. Είναι από την τοπική εφημερίδα της πόλης του Βόλου και παρκάρουν το αυτοκίνητό τους βιαστικά μπροστά από το ξενοδοχείο. Είναι μια γυναίκα και ένας άντρας. Εκείνη βρίσκεται εκεί για να καταγράψει το συμβάν, και εκείνος είναι φωτογράφος. Με το που μπαίνουν, ο φωτογράφος τρέχει να τραβήξει όσο περισσότερο υλικό μπορεί. Είναι πολύ τυχερός, δεν έχουν πειράξει σχεδόν τίποτα ακόμη. Βλέπει την αίθουσα του πρωινού και αμέσως στρώνεται στη δουλειά. Τα φλας του ανάβουν και ξανανάβουν.

Η δημοσιογράφος στέκεται επίσης πολύ τυχερή. Είναι αυτή που καταφέρνει να δει τον Ερμή πριν τον συλλάβουν. Οι αστυνομικοί δεν έχουν ακόμη αποφασίσει τι πρέπει να κάνουν μαζί του και έτσι αφήνουν τη δημοσιογράφο να τον ρωτήσει ότι θέλει. Τον θεωρούν ακόμη ένα παιδί που έχει απλώς επιβιώσει από μια τραγωδία. *Τραγωδία*. Αρχίζει ήδη να σκέφτεται τίτλους στο μυαλό της. Η λέξη *τραγωδία* τής αρέσει, ότι και αν έχει συμβεί εδώ μέσα.

«Είσαι καλά;» ρωτάει τον Ερμή. «Θυμάσαι τίποτα;»

«Τα θυμάμαι όλα», της απαντάει εκείνος.

«Λοιπόν; Δε θέλω να σε πιέσω».

«Δε με πιέζεις. Τα θυμάμαι όλα, γιατί εγώ τους σκότωσα».

Η γυναίκα κοιτάζει τον αστυνομικό που βρίσκεται δίπλα τους. Εκείνος ανασηκώνει τους ώμους του.

«Πώς τους σκότωσες;»

«Με δηλητήριο», απαντάει ντροπαλά ο Ερμής.

«Τι δηλητήριο;»

Της εξηγεί, αλλά εκείνη δεν έχει καθαρό μυαλό για να το καταγράψει σωστά. Η δημοσιογράφος είναι νέα. Έχει τε-

λειώσει τη σχολή της πριν από λίγους μήνες και αυτό είναι το πρώτο της ρεπορτάζ με αποτέλεσμα να είναι αρκετά αγχωμένη. Φαίνεται από τα χέρια της που τρέμουν ελαφρώς, αλλά κυρίως από τις σημειώσεις της που, όταν τις κοιτάξει αργότερα εκείνο το βράδυ, δε θα βγάζουν κανένα απολύτως νόημα. Ποντικοφάρμακο; Μέλι αζαλέας; Τσάι πικροδάφνης; Λάδι μονστέρας; Απόσταγμα από κουκούτσια μήλου; Δε θυμόταν τι της είχε, ούτε πότε τα έγραψε όλα αυτά. Της τα είπε ο Ερμής ή τα σκέφτηκε μόνη της;

Πάντως, ο ιατροδικαστής θα επιβεβαιώσει τη δηλητηρίαση, έπειτα από λίγες ημέρες, από κάποια τοξική ουσία, ίδια με τα υπολείμματα στο μπουκάλι που τους έδωσε ο Ερμής. Ο ιατροδικαστής αναφέρει επίσης στην έκθεσή του πως ο θάνατος των μαθητών και των καθηγητών τους δεν ήταν ακαριαίος. Για αρκετά βασανιστικά λεπτά, οι δηλητηριασμένοι ένιωθαν φριχτούς πόνους στην κοιλιακή χώρα, ενώ τα άκρα τους σταδιακά παρέλυναν. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην μπορούν να φύγουν από τον χώρο και επίσης είναι βέβαιο πως δεν είχαν αρκετή δύναμη να φωνάξουν για βοήθεια. Ακόμη και αν κάπως κατάφεραν να κάνουν φασαρία, πράγμα που από τον τόπο του εγκλήματος φαίνεται πως προσπάθησαν, δεν υπήρχε κανείς κοντά εκείνη την ώρα από το προσωπικό του μικρού ξενοδοχείου για να τους ακούσει.

Όπως προκύπτει από τις ανακρίσεις, ο καθένας από τους εργαζόμενους του ξενοδοχείου είχε τους λόγους του να μην είναι κοντά στον τόπο του εγκλήματος εκείνη την ώρα. Ο ιδιοκτήτης κάθε πρωί, την ίδια ακριβώς ώρα, πάει «για δουλειές στον Βόλο», όπως δήλωσε χαρακτηριστικά. Ένας από τους

δημοσιογράφους, που ήταν και ο πιο αξύριστος απ' όλους τους δημοσιογράφους που κατέφθασαν αργότερα, ανακαλύπτει πως οι «δουλειές» ήταν μια γυναίκα από τη Βουλγαρία με την οποία είχαν σχέση, ενώ παράλληλα της είχε νοικιάσει ένα μικρό διαμέρισμα για να την επισκέπτεται τακτικά. Ο γιος του ξενοδόχου και υπεύθυνος της ρεσεψιόν εκείνη τη στιγμή είχε ξαπλώσει «για λίγο για να ξεκουραστεί» στο κρεβάτι που υπήρχε στο δωματιάκι ακριβώς πίσω από το γκισέ. Με τα ακουστικά του Walkman στα αυτιά, με τα χέρια κάτω από το κεφάλι και φορώντας μια μπλούζα, που με έναν τρόπο προφητικό γράφει με μεγάλα γράμματα *SEPULTURA*, ονειροπολούσε και φανταζόταν ότι βρίσκεται μακριά από την οικογενειακή επιχείρηση και περπατάει σε κάποιο αθηναϊκό δρομάκι, προσπαθώντας να διαλέξει μια γυαλιστερή κόκκινη ηλεκτρική κιθάρα. Δεν ήξερε να παίζει, αλλά ήλπιζε σύντομα να μάθει. Η μητέρα του και υπεύθυνη της κουζίνας εκείνη την ώρα απουσίαζε, καθώς είχε πάει να βοηθήσει την αδελφή του που είχε πρόσφατα γεννήσει. Η κόρη της βέβαια υποστήριξε πως δε χρειαζόταν κάποια ιδιαίτερη βοήθεια και πως δεν είχε λόγο να βρίσκεται μαζί της. Οι δυο υπάλληλοι, που εκείνη την ώρα έπρεπε να βρίσκονται στα πόστα τους, είχαν βγει για να αγοράσουν τσιγάρα. «Δεν είναι έγκλημα το κάπνισμα», είπαν στους αστυνομικούς.

Το χειρότερο όμως ήταν, σύμφωνα πάντα με τον ιατροδικαστή, πως πριν από τον θάνατο το δηλητήριο είχε προκαλέσει στα θύματα ακατάσχετη και ανεξέλεγκτη διάρροια. «Φριχτός θάνατος», θα εκμυστηρευθεί αργότερα ο ιατροδικαστής στη γυναίκα του την ώρα του δείπνου τους, «να πεθάνει κανείς ανάμεσα στα περιτώματά του. Είναι εντελώς ανατριχια-

στικό», πρόσθεσε, τρυπώντας με το πιρούνι του ένα καλοψημένο σνκώτι.

Αστυνομικοί και εισαγγελέας δεν αργούν να βγάλουν τα συμπεράσματά τους και κάπως έτσι λύνεται για τις Αρχές το μυστήριο με τους νεκρούς στο ξενοδοχείο του Πηλίου.

Αρχίζουν να τακτοποιούν τον χώρο. Τα πτώματα μεταφέρονται με προσοχή. Ειδικοί, ντυμένοι με προστατευτικές φόρμες και φορώντας μάσκες, εισέρχονται για να εξετάσουν κάθε λεπτομέρεια. Κατόπιν, συλλέγονται τα πεσμένα τρόφιμα, τρίβονται επίμονα τα σημεία όπου υπάρχουν ακαθαρσίες, σφουγγαρίζεται το πάτωμα, γυαλίζονται οι επιφάνειες και όλα τώρα δείχνουν καθαρά.

Σχεδόν.

Οι μύγες δε φεύγουν εύκολα. Δε φαίνονται με την πρώτη ματιά, αλλά με προσεκτική εξέταση είναι φανερό. Μικρές μαύρες τελείες, ορατές μόνο μπροστά στο κόκκινο των τραπεζομάντιλων.

Ένας άλλος δημοσιογράφος στην Αθήνα, από αυτούς που παρακολουθούν και γράφουν για την υπόθεση, δε δίνει και μεγάλη σημασία στις μύγες. Πιο πολύ τον προβληματίζει ο τίτλος που θα μπει στην εφημερίδα. Έχει τη συνήθεια να κρατάει βιβλία τέχνης στην τουαλέτα του. Έτσι, σχεδόν από σύμπτωση, ανακαλύπτει την ώρα της αφόδευσης, καθισμένος στη λεκάνη της τουαλέτας και γυρίζοντας νευρικά τα φύλλα ενός ογκώδους βιβλίου για τη ζωγραφική της Ιταλικής Αναγέννησης –πλέον αδόκιμος όρος από την ακαδημαϊκή κοινότητα καθώς προτιμάται το Έστερος Μεσαίωνας–, έναν πίνακα που

του τραβάει την προσοχή· τυπωμένος πάνω σε γυαλιστερό χαρτί φαντάζει επιβλητικός αν και παράταιρος μέσα σε αυτόν τον χώρο. Ο δημοσιογράφος μαγνητίζεται και τον κοιτάζει για ώρα, πλησιάζοντας το κεφάλι του να δει τις λεπτομέρειες. Κάτω από αυτή την εικόνα βρίσκει τον τίτλο που έψαχνε.

Βγαίνει βιαστικά από την τουαλέτα, χωρίς να καθαριστεί επαρκώς και χωρίς να πλύνει τα χέρια του, και τρέχει με ελαφρώς κατεβασμένο το παντελόνι του να προλάβει στο τηλέφωνο το τυπογραφείο που κλείνει σε λίγο. Το τηλέφωνο χτυπάει και από την άλλη πλευρά απαντάει μια ανδρική φωνή.

«Ωραία, σε πρόλαβα», λέει ο δημοσιογράφος χαμογελώντας. «Άκου, έχω τον τίτλο».

Την επόμενη μέρα στο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας, πάνω από την εσκεμμένα θολή φωτογραφία των νεκρών μαθητών, υπάρχει η εξής πρόταση, τυπωμένη με κατάμαυρο δημοσιογραφικό μελάνι: *Η Σφαγή των Αθών*.

Η Σφαγή των Αθών: Μια Μελέτη του Βιβλικού Θέματος στην Τέχνη

Απόσπασμα σ. 16-17

Η *Σφαγή των Αθών* ήταν αγαπημένο θέμα του Ρούμπενς. Φαίνεται πως τον ενδιέφερε να απεικονίζει τη γνωστή ιστορία από τη Βίβλο τόσο πολύ, που τη ζωγράφησε τουλάχιστον δυο φορές.*

Η ιστορία πάει ως εξής: ο Βασιλιάς Ηρώδης έχει μάθει πως ο επόμενος βασιλιάς έχει γεννηθεί, αλλιά, μη γνωρίζοντας ποιος είναι, στέλνει τους στρατιώτες του να σκοτώσουν όλα τα παιδιά χωρίς να κάνει διακρίσεις. Ο Ρούμπενς μεταφέρει με ενθουσιασμό το θέμα, καταφέροντας να μεταγγίσει και τις δυο φορές μια φοβερή ενέργεια στους πίνακές του. Οι *Σφαγές* του είναι γεμάτες έκρηξη και ολοζώντανη κίνηση. Τα σώματα είναι ανακατεμένα σε έναν ματωμένο χορό βίας. Αντρικά χέρια αρπάζουν βρέφη από τις

* Peter Paul Rubens (1577-1640), *Η Σφαγή των Αθών*, 1611-1612, λάδι σε καμβά, 142x183 εκ., και *Η Σφαγή των Αθών*, 1636, λάδι σε καμβά, 199x302 εκ.

αγκαλιές των μανάδων τους, υφάσματα τεντώνονται, δάχτυλα τραβάνε το δέρμα, σπαθιά και λόγχες πάλλονται. Όλοι ανήκουν στην ίδια υστερική μάζα που κουνιέται μπροστά στα μάτια του θεατή. Όλα κινούνται και τίποτα δε μένει στη θέση του. Λες και το βλέμμα του Ρούμπενς βρίσκεται σε ίλιγγο.

Ο Τιντορέτο, αντίθετα, ακολουθεί μια άλλη τακτική. Στη δική του εκδοχή της *Σφαγής των Αθώων**, το επίκεντρο είναι η στασιμότητα και η νεκρική ακαμψία. Έχει καταφέρει να αφαιρέσει κάθε ίχνος κίνησης, ακόμη και σε σώματα που θα έπρεπε να υπακούν στους βαρετούς νόμους της βαρύτητας. Ο καμβάς είναι γεμάτος νεκρά παιδιά και βρέφη, σασισμένες μητέρες αηλιά και στρατιώτες παγωμένους στις εκτελεστικές τους στάσεις σαν αγάλματα.

Και το κόκκινο.

Το κόκκινο του Τιντορέτο είναι ένα ηρωμένο ακάθαρτο κόκκινο. Δεν έχει μέσα του τίποτα το ηρωικό. Μπλεγμένο με χώμα και ντροπή, δεν έχει ίχνος καρδιακού παλμού. Καλύπτει μια εικόνα χαλασμένη, που καταφέρνει να απομονώσει αυτή τη μοναδική αίσθηση της νεκρικής ακαμψίας σε ζωντανούς και πεθαμένους. Εντελώς αφύσικη. Λες και όλοι ανεξαιρέτως, ζωντανοί ή όχι, είναι το ίδιο νεκροί.

Υπάρχει εδώ μια άλλη ποιότητα στη βία, όχι αυτή του σπασμού. Κάνει, αντίθετα, την εμφάνισή της η βία της απουσίας: του αρνητικού μηδέν.

Αυτή η βία είναι πιο τρομακτική.

* Tintoretto (1518-1594), *Η Σφαγή των Αθώων*, 1582-1587, λάδι σε καμβά, 422x546 εκ.

Ενα ανοιξιάτικο πρωινό του 1996, σε ένα ξενοδοχείο, στο Πήλιο, αποκαλύπτεται μια μακάβρια σκηνή. Μαθητές και καθηγητές, μέλη μιας σχολικής εκδρομής, κείτονται άψυχοι στο πάτωμα της αίθουσας του πρωινού. Είναι όλοι νεκροί. Ή σχεδόν όλοι.

Ο Ερμής είναι ένας μαθητής γυμνασίου με κρυφό πάθος για τη ζωγραφική, ιδιαίτερα εσωστρεφής και ιδιαίτερα ήσυχος. Μέχρι που αποφασίζει να δολοφονήσει τους συμμαθητές του.

Χρόνια μετά, ο καλύτερός του φίλος και μοναδικός επιζών της μαζικής δολοφονίας προσπαθεί να ρίξει φως στο τι ακριβώς συνέβη τους μήνες πριν από το έγκλημα. Μέσα από μια αφήγηση που ανασυνθέτει τη μνήμη, εμπλέκοντάς τη με την ιστορία της τέχνης, επιχειρεί να ερμηνεύσει τον βυθό των γεγονότων.

Με μια πρωτότυπη οπτική πάνω στα θέματα της παιδικής κακοποίησης, του bullying και της εφηβικής παραβατικότητας, *Η σφαγή των αθώων* εξερευνά τη φύση της βίας αλλά και την έννοια της δημιουργικότητας.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
p s y c h o g i o s . g r

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 31089